

MARIA GOLESCU,  
MEMBRĂ A SOCIETĂȚII NUMISMATICE ROMÂNE

AURICĂ SMARANDA

Una dintre personalitățile de marcă, membre ale Societății Numismatice Române a fost și **Maria Golescu**, descendentă a mării și glorioasei familii **Golescu**, fiica lui Constantin (Dinu) R. Golescu și a Zoiei Racottă, descendentă



și ea la rândul ei a vechii familii Racottă, cunoscută încă din sec. XVI, în Țara Românească în părțile Teleormanului. Maria Golescu, era nepoata lui Radu Golescu, colonel, poreclit Catană, proprietarul moșiei din comuna Dracea, județul Teleorman, pe unde trece Valul lui Traian (Troianul), și unde în timpul războiului de Independență, 1877-1878, se stabilise Cartierul General al Armatei rusești. Maria Golescu s-a născut în București, la data de 28 ianuarie 1897. A copilărit la moșia părinților săi din comuna Dracea-Teleorman. Studiile liceale le-a făcut în particular, în familie, iar cursurile universitare la București. În studenție a audiat cursurile și prelegerile unor mari învățați români ca: Vasile Pârvan, Dimitrie

Onciul și mai ales pe cele ale lui Nicolae Iorga, profesorul care a

îndemnat-o să cerceteze istoria. A gustat din farmecul artei, frecventând cursurile lui I.D. Ștefănescu, profesor de arheologie creștină și de istoria artei

bisericești, la facultatea de Teologie din Chișinău, s-a familiarizat cu textele populare românești la orele de studiu cu Nicolae Cartojan, profesor de istoria literaturii românești vechi, la Universitatea din București<sup>1</sup>.

S-a preocupat în special de istoria artei medievale, studiind și publicând rezultatele cercetărilor sale în diferite reviste sau publicații în materie, cum ar fi: „Boabe de grâu“, „Revista Fundațiilor Regale“, „Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice“, „Cronica Numismatică și Arheologică“, „Arta și Grafica-Buletinul Imprimeriilor Statului“, „Buletinul Muzeului Militar Național“ etc. Imboldul național și dragostea de țară și omenia a împins-o să intre în rândul femeilor române care au îngrijit răniții din războiul balcanic (1913), din cele de reîntregire (1916-1919 și 1941-1945). După război a continuat cercetările și să scrie<sup>2</sup>.

Maria Golescu s-a înscris în Societatea Numismatică Română, în data de 22 aprilie 1923, potrivit procesului verbal din acea dată. În lista membrilor S.N.R., apare la categoria membrilor activi: „Maria Golescu, literată, domiciliul în București, strada G-ral Manu, nr. 32“.

A publicat mai multe articole în *Cronica Numismatică și Arheologică*, din care amintim: „Eroul trac sau eroul dioscur?“ (1934),<sup>3</sup> „O piatră de mormânt din biserica Bărboi de la Iași“ (1938),<sup>4</sup> „Sigiliul cu legenda turcească a lui Iordache Golescu“ (1943),<sup>5</sup> „Mobilierul Cabinetului de Medalii de la Biblioteca Națională din Paris“ (1944),<sup>6</sup> „Din vechi tratate de pictură“ (1945)<sup>7</sup>.

Lucrarea privind „Sigiliul cu legenda turcească a lui Iordache (Gheorghe) Golescu“, străbunul Mariei Golescu, pune în relief importanța documentului (sigiliul fiind un document), privind relațiile externe ale boierilor români și a Curților voievodale din Țările Românești cu Înalta Poartă Otomană. Iordache Golescu (1768-1848) era „versat în limbile străine“, ajungând Mare Logofăt al Dreptăței (1828) și Mare Vornic (1840). A plănuit, împreună cu Agapie Rigas, fost profesor la Focșani în jurul anului 1800, înființarea unei confederațiuni balcanice cu statele creștine. Sigiliul este dintr-o piatră semiprețioasă, cuprinde trei părți, din care una are inclus numele întreg al lui Gheorghe Golescu în limba turcă, a doua față are inițialele latine ale numelui „GG“ în monogram, iar cea de-a treia față, o scenă cu un călăreț și o siluetă feminină.

În lucrarea „Din vechi tratate de pictură“, Maria Golescu decupează din „Trattato della Pittura“ a lui Cennino Cennini unele capitole cum ar fi capitolul

<sup>1</sup> Scrisoarea surorilor Gloscu, Câmpulung Muscel, 3 III 1999.

<sup>2</sup> *Ibidem*.

<sup>3</sup> *Cronica Numismatică și Arheologică*, 95, I-II, 1934, p. 7-15.

<sup>4</sup> *Ibidem*, 109, I-III, 1934, p. 26-29.

<sup>5</sup> *Ibidem*, 127-128, 1934, p. 191-194.

<sup>6</sup> *Ibidem*, 130, IV-VI, 1944, p. 252-253.

<sup>7</sup> *Ibidem*, 133-134, I-VI, 1945, p. 14-15.

CLXXXVII intitulat: „Cum se mulează o monedă în ceară sau pastă”, iar la capitolul CLXXXIX „Cum se mulează o pecetie sau o monedă cu pastă cenușie” arătând procedeul tehnic.

În acest context, autoarea dă și o explicație despre monedele de aur și aramă circulante în vremea lui Dante Aligheri (1265-1321), numite „bisanti” și „roate” pe care Antonio Maria Biscioni, în notele sale despre Dante, le pomeneste, numindu-le „sentelene” sau Sf. Elena, după insula Sf. Elena locul unde aceste monede se băteau. Maria Goleescu explică motivat că sentelene vine de la reprezentarea de pe monede a Sf. Constantin și Elena și nu de la locul de batere, făcând și o asemănare cu termenul numismat de constantinat (costanda, potronic) circulate în Țările Românești.

Maria Goleescu a lucrat la Biblioteca engleză a Marii Britanii motiv pentru care la 26 oct. 1949 a fost luată de la biroul său din Consulatul Britanic și arestată, de 4 indivizi, la ora 20, anchetată la Jilava timp de un an și condamnată la 20 de ani de muncă silnică pentru activitate contrarevoluționară, conform „tezei luptei de clasă” spune Maria. A stat în temnița Mislea până în 1956, apoi la Miercurea Ciuc până în 18 iunie 1962; în total 13 ani de temniță grea, pe care i-a petrecut cu stoicism, curaj și credință în Dumnezeu. După trei luni de demersuri pentru a i se reconstitui identitatea și pentru a avea dreptul a-și împărți camera cu mama sa (nemaiaivând acte și alte documente), cu interdicția de a menționa unde și-a petrecut cei 13 ani, i s-a oferit documentul pentru plecare din țară împreună cu mama sa. La 18 septembrie 1962 a sosit la Paris, iar la 28 octombrie același an a sosit la Londra, așteptată la 29 octombrie 1962 ora 10 a.m. la Foreign Office. După masă, un prieten, a condus-o în orașul balnear Eastbourne, Karshton House, 28 Oppreston Rd. Apoi, în 1979, în același oraș, 19 Hyde Gardens, B.N. 21 4PU. E. Sussex<sup>8</sup>.

Deși era la o vârstă înaintată, a continuat să studieze și să scrie la „Revista Scriitorilor Români”, din München, de sub egida Societății Academice Române, din care menționăm: „Șarpele împerucat de la Tomis” (1972),<sup>9</sup> „Dacălu Radu Zugravul și Aethiopia lui Heliodor” (1986) și altele<sup>10</sup>.

S-a săvârșit din viață în aceeași stațiune balneară din Anglia, în vârstă de 91 de ani, la data de 7 noiembrie 1987, în urma unui stop cardiac, în timp ce ducea o scrisoare la poștă.

Un ferpar din ziarul Times, din 12 nov. 1987 anunță dispariția Mariei de Eastbourne „cea mai dragă prietenă a oamenilor”, precum și programul funeraliilor. În ziarul „Lupta” din Paris, în articolul intitulat „Refugiu”, istoricul Emil Turdeanu evocă personalitatea Mariei Goleescu. În nr. 24/1987 din „Revista Scriitorilor Români”, din München, Constantin Sporea, economist și

<sup>8</sup> Scrisoarea din 23 VIII 1985, adresată d-lui Dimitrie Sturdza de către Maria Goleescu.

<sup>9</sup> Rev. Scriitorilor Români, 11. 1972, München.

<sup>10</sup> *Ibidem*. 23. 1986.

publicist, conducătorul acestei reviste, a publicat „In memoriam“ Maria Golescu, în care pune în valoare contribuția istorică a dispărutei.

Mulțumim și pe această cale D-lui Dimitrie Sturdza pentru posibilitatea oferită de a cerceta scrisoarea în care Maria Golescu face public calvarul său prin închisorile comuniste din România.